

## บทที่ 5

### สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัญหาการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยขอเสนอสรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

#### สรุปการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัญหาการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการรับโอนภารกิจด้านการศึกษา ศึกษาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล และศึกษาหาแนวทางแก้ไขปัญหาการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาและแนวทางการพัฒนาความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการรองรับภารกิจด้านการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ขั้นตอนแรกเป็นการสำรวจข้อมูลและความพร้อมในการรับโอนภารกิจด้านการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยการวิจัยเอกสาร (documentary research) และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ประชากรในการศึกษาได้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จำนวน 18 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ศึกษา คือแบบสำรวจข้อมูลขององค์การบริหารส่วนตำบล ขั้นตอนที่ 2 เป็นการศึกษา ปัญหาการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาในองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (indepth interview) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้ (รวมเงินอุดหนุนทั่วไป) เฉลี่ย 3 ปีมากที่สุด (พ.ศ. 2546 - 2548) จำนวน 3 แห่ง ได้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลธงชัย ดันมะม่วง และไร่ส้ม เครื่องมือที่ใช้ศึกษา คือ แบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ฉบับ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล แบบสัมภาษณ์บุคลากรทางการศึกษา และแบบสัมภาษณ์ประชาชน ขั้นตอนที่ 3 ทำเป็นการศึกษาแนวทางแก้ไข ปัญหาการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาและแนวทางการพัฒนาความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการรองรับภารกิจด้านการศึกษา โดยการสนทนากลุ่ม (focus group) รวม 4 ครั้ง

ผู้เข้าร่วมสนทนาศอบด้วยผู้บริหาร ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภา  
องค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล เครื่องมือที่ใช้ศึกษา คือ แบบโครงสร้างการ  
สนทนากลุ่ม

ผลการศึกษามีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

### 1. ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการรับโอนภารกิจด้านการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัด  
เพชรบุรี มีรายได้ (รวมเงินอุดหนุนทั่วไป) ระหว่าง 6.3 – 16.2 ล้านบาท จำนวน 17 แห่ง และมี  
รายได้ (รวมเงินอุดหนุนทั่วไป) 2.8 ล้านบาท จำนวน 1 แห่ง ซึ่งสรุปได้ว่า มีรายได้เพียงพอในการ  
จัดการศึกษา แต่เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ตัวชี้วัด พบว่า มีระดับเฉลี่ย เท่ากับ 0.75 และ 0.87 ซึ่งมี  
ความพร้อมในระดับต่ำ (ระดับเฉลี่ยไม่ถึง 1.50) จึงไม่สามารถจัดการศึกษาหรือรับโอนการจัด  
การศึกษาได้ แต่สามารถมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของรัฐไปก่อนเพื่อเตรียมความพร้อมจัด  
การศึกษาเองในอนาคต หรืออาจร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นจัดการศึกษา ส่วนสาเหตุที่  
ทำให้มีความพร้อมต่ำเพราะไม่มีแผนกลยุทธ์เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ไม่มี  
รูปแบบและวิธีการบริหารและการจัดการศึกษา และการจัดงบประมาณเพื่อการศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์  
ที่กำหนด

### 2. ปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล

2.1 ความเห็นเกี่ยวกับการรับโอนภารกิจด้านการศึกษาให้แก่องค์การบริหารส่วน  
ตำบล ผลการวิจัย พบว่า มีทั้งเห็นว่าพร้อม และไม่พร้อม เหตุที่คิดว่าไม่พร้อมผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่  
เห็นว่าเป็นเรื่องงบประมาณ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลเข้าใจว่าหากองค์การบริหารส่วนตำบลจัดการศึกษา  
จะต้องใช้งบประมาณของตนเองเป็นค่าจ้างครู และค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาทำให้มีงบประมาณ  
ที่ต้องนำไปพัฒนาด้านอื่นลงน้อยลง

2.2 ปัญหาที่สำคัญที่สุดในการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาขององค์การบริหาร  
ส่วนตำบลมาจากการขาดการเตรียมความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งส่งผลให้องค์การ  
บริหารส่วนตำบลขาดความพร้อมในด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณที่ใช้  
ในการจัดการศึกษา

### 3. แนวทางแก้ไขปัญหาการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาและแนวทางการพัฒนา ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการรองรับภารกิจด้านการศึกษา

3.1 แนวทางแก้ไขปัญหาด้านความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ  
องค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีนโยบายการจัดการศึกษาที่ชัดเจน วางแนวทางการพัฒนาความ

พร้อมตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการประเมินความพร้อม รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการศึกษา และสร้างความตระหนักให้ผู้บริหารและบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เห็นว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่สำคัญของท้องถิ่น

3.2 แนวทางการพัฒนาความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการรองรับภารกิจด้านการศึกษานั้น องค์การบริหารส่วนตำบลต้องพัฒนาตนเอง และจัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อเตรียมความพร้อมการจัดการศึกษา กำหนดรูปแบบวิธีการบริหารและการจัดการศึกษา รวมทั้งจัดสรรรายได้เพื่อการศึกษาให้มากขึ้น โดยกำหนดเป็นนโยบายด้านการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ประสานงานกับสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามาให้การช่วยเหลือด้านวิชาการ และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น

## อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยปัญหาการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยเห็นว่ามิใช่ข้อควรอภิปราย ดังต่อไปนี้

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ส่วนใหญ่มีรายได้ 6-16 ล้านบาท เมื่อพิจารณาตามเงื่อนไขรายได้ องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถจัดการศึกษาและรับโอนการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ (ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา) แต่เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ตัวชี้วัดและระดับคุณภาพตามองค์ประกอบของเกณฑ์การประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 17 แห่ง มีระดับเฉลี่ย เท่ากับ 0.75 และ 0.87 (ระดับเฉลี่ยไม่ถึง 1.50) ซึ่งสรุปได้ว่ามีความพร้อมระดับต่ำ (ยังไม่พร้อม) โดยสามารถมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของรัฐไปก่อนเพื่อเตรียมความพร้อมจัดการศึกษาเองในอนาคต หรืออาจร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ประยูร ศรีประสาธน์ และคณะ (2543: 50) และ แอนนา หงษ์สามสิบเจ็ด (2546: 95-99) ที่วิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่พร้อมที่จะจัดการศึกษา และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ดำรง ทวีมาและคณะ (2544: 31-33) ที่วิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ยังไม่พร้อมที่จะรับโอนภารกิจด้านการศึกษา จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีประสบการณ์ในการสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษามาก่อนแล้ว หากผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลมีนโยบายจัดการศึกษาที่ชัดเจน และมีการเตรียมความพร้อมตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการประเมินที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด รวมทั้งพัฒนาความ

พร้อมด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณแล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลก็  
จะสามารถจัดการศึกษาเองได้

สำหรับความเห็นของประชาชนและผู้เกี่ยวข้องต่อความพร้อมในการรับโอนภารกิจ  
ด้านการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล มีทั้งเห็นว่าพร้อมและไม่พร้อม เหตุที่คิดว่าไม่พร้อม  
ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นเรื่องงบประมาณ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลเข้าใจว่าหากองค์การบริหารส่วน  
ตำบลจัดการศึกษาจะต้องใช้งบประมาณของตนเองเป็นค่าใช้จ่าย และค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา  
ทำให้มีงบประมาณที่ต้องนำไปพัฒนาด้านอื่นลงน้อยลงไปด้วย ซึ่งเป็นการเข้าใจที่คลาดเคลื่อน  
เพราะหากองค์การบริหารส่วนตำบลจัดการศึกษา รัฐก็ต้องจัดสรรงบประมาณด้านการจัด  
การศึกษามาให้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ  
กระทรวงศึกษาธิการ (2547: 210-211) ที่วิจัยพบว่า ความเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง  
เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กยังไม่พร้อมที่จะจัดหรือรับโอนภารกิจด้านการศึกษา และ  
ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วริศรา คำนึ่งธรรม (2546: 82-83) ที่วิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา  
และผู้เกี่ยวข้อง เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมระดับน้อย แต่อย่างไรก็ตามจาก  
ผลการวิจัยส่วนหนึ่งพบว่า ประชาชนหรือผู้เกี่ยวข้องบางส่วนยังไม่มั่นใจในศักยภาพขององค์การ  
บริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษา เนื่องจากผู้บริหารและบุคลากรขององค์การบริหารส่วน  
ตำบลยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการจัดการศึกษา และผู้วิจัยมีความเห็น  
เพิ่มเติมว่า ผู้บริหารยังไม่ตัดสินใจที่จะจัดการศึกษา จึงทำให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลไม่  
พร้อม และค่านิยมของข้าราชการที่ไม่อยากโอนมาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากเห็น  
ว่าบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะฝ่ายการเมือง มีความรู้น้อย ความก้าวหน้าใน  
ตำแหน่งหน้าที่ราชการขึ้นอยู่กับฝ่ายการเมืองเป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเรื่องราวได้  
และเกณฑ์การประเมินความพร้อมแล้ว พบว่าหากองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการเตรียมการใน  
การจัดการศึกษาก็จะส่งผลให้ องค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมในการจัดการศึกษาต่อไปได้

## ข้อเสนอแนะ

### 1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาปัญหาการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาให้แก่องค์การบริหารส่วน  
ตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี มีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประ โยชน์ ดังนี้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่พร้อมที่จะจัดการศึกษา  
หรือรับโอนภารกิจด้านการศึกษา ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลที่ต้องการจัดการศึกษาต้อง

เตรียมความพร้อม และประเมินความพร้อมตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมว่ามี ความพร้อมอยู่ในระดับใด หากไม่ผ่านเกณฑ์ประเมินความพร้อม ควรพัฒนาให้มีความพร้อมก่อน จึงยื่นเรื่องขอประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลควรประสานความร่วมมือกับสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษาที่ขอรับโอน เพื่อร่วมกันวางแผนในการเตรียมความพร้อมในการรับโอน การปฏิบัติงานการศึกษา

1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลควรประสานความร่วมมือกรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่นเพื่อพัฒนาบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความรู้ และประสบการณ์เกี่ยวกับการ บริหารและการจัดการศึกษา

## 2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยด้านความต้องการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขององค์การ บริหารส่วนตำบล

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษาขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับโอนภารกิจด้านการศึกษาแล้ว

2.3 ควรทำการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนากลไก และรูปแบบ ในการสร้างความพร้อม เพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษา